

Aargau Kantonu

[Kısa Tanıtım](#)

[Politik Sistem](#)

[Din](#)

[Boş Zamanların Değerlendirilmesi](#)

Kısa Tanıtım

Aargau İsviçre'nin 26 kantonundan (ülke birimi) biridir. Nüfus bakımından dördüncü büyük kantondur. Aargau'ki dinsel çeşitlilik kantonun tipik özelliğidir.

Rakamlar ve Bilgiler

Aargau Kantonu'nun nüfusu 700.000'in üzerindedir, bunun neredeyse dörtte biri yabancı uyrukludur. 1404 km² büyüklükteki kanton 11 ilçe (Bezirke) ve yaklaşık 200 belediyeden (Gemeinden) oluşmaktadır. Başkenti Aarau'dur. Resmi dil Almancadır. Kanton merkez şehirleri olan birçok kırsal (merkezi olmayan) bölgeden oluşmaktadır. En önemli şehirler; Aarau, Baden, Brugg, Wohlen, Bremgarten, Zofingen ve Rheinfelden'dir. Bölgelerin her biri doğal, kültürel ve ekonomik olarak birbirinden farklıdır.

Tarih

Aargau Kantonu 1803 yılında kuruldu. Fransız İmparatoru Napolyon Bonapart tarafından birleştirilen bölgeler; siyasi, dini ve ekonomik açıdan çok farklıydı. Bu, bugün dahi hissedilir. Yaklaşık 1900 yılına kadar kanton için tarım çok önemliydi. Sanayileşme ile birlikte bu yavaş yavaş değişti. Kanton Aargau; tarımın etkisinin hala hissedildiği bir yer olmasıyla birlikte büyük uluslararası şirketleri, çok sayıda küçük ve orta ölçekli işletmeleriyle bir sanayiye sahiptir. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ekonomiye önemli bir katkı sunmuş ve sunmakta olan pek çok göçmen Kanton'a taşındı.

Gelenek ve Görenekler

Kantonun farklı bölge ve belediyelerinde çeşitli gelenek ve görenekler vardır. Kantonun tarihi çeşitliliğinden kaynaklı "tek tip" bir Aargau geleneğinden söz edilemez. Yaz başlangıcında Aarau, Baden, Brugg, Lenzburg veya Zofingen gibi büyük şehirlerde gençlik festivalleri kültürel olarak yılın en zengin dönemini oluşturur. Bu festivaller yüzyıllar boyunca hemen hemen hiç değişmeden kutlanagelmiştir. Kışın yapılan Fasnacht (Karnaval) da bazı bölgelerde oldukça önemlidir. Birçok köy ve kırsal bölgede, ilkbaharda bereket için ve sonbaharda ürün hasadı dolayısıyla festivaller yapılır. Bunlara ek olarak çeşitli Hristiyan kutlamaları da yapılır.

Aargau – "Rüebliand"

Aargau "Rüebliand" (havuç ülkesi) olarak bilinmektedir. Aargau'nun neden bu şekilde anıldığı tam olarak bilinmemektedir. Bunun havuç üretimi veya tüketimi ile ilgisi yoktur. Aargau'nun havuçlu keki (Rüebliorte) İsviçre'de çok sevilir. Yılda bir kere Aarau'da büyük bir havuç pazarı (Rüeblimarkt) kurulur.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.marhaban-aargau.ch/tr/aargau-kantonu/ksa-tant

Politik Sistem

İsviçre'de politik güç üç kademeye ayrılmıştır: Federal Devlet, kantonlar (ülke birimleri) ve belediyeler. İsviçre vatandaşları oy kullanarak politik talepleri için karar verebilmektedir.

İsviçre Federal Devleti

İsviçre Federal Devleti 1848 yılında kurulmuştur. Başkenti Bern'dir. İsviçre, ne etnik köken ne dil ne de din açısından bir birlik oluşturur. Burada farklı kültürler gönüllü olarak bir araya gelmiş olduğundan "halkın idaresiyle oluşan ulus" tan (Willensnation) söz etmek mümkündür. İsviçre uluslararası siyasette tarafsız bir ülkedir.

Federalizm

Kantonlar ve belediyeler geniş bir bağımsız alana sahip olduğundan İsviçre'de yönetim biçimi federalizmdir. 26 kanton ve iki binin üzerinde belediye devlet yapılarıyla tam olarak teşkilatlanmıştır. Aargau Kantonu'nun kendi anayasası ve hükümeti, bir parlamentosu ve mahkemeleri vardır. Pek çok kamu hizmeti için kanton ve belediyeler sorumludur. Bundan dolayı örneğin okul sistemi kantondan kantona göre farklı düzenlenmiştir. Federal yasalar tüm İsviçre için geçerli olsa da kantonların sadece kanton sınırları içinde geçerli olan kendi yasaları vardır. Belediyeler de kendi kanunlarını çıkartabilir. Kanton, belediyeler ve federal hükümet görevini yerine getirebilmek için vatandaşlardan vergi tahsil eder.

Güçler Ayrılığı

İktidarın tek elde toplanmasını engellemek için devlet erki İsviçre'de ve kantonlarda birbirinden bağımsız üç kola bölünmüştür: Yasama (yasama gücü), yürütme (yasayı yürütme gücü), yargı (yargı gücü). Aargau kantonunda aşağıdaki resmi merciler, şu görevleri üstlenir:

- Yasama: Meclis (Grosser Rat) (140 üye, her dört yılda bir halk oyuyla seçilir)
- Yürütme: Hükümet (Regierungsrat) (5 üye, her dört yılda bir halk oyuyla seçilir)
- Yargı: İlçe ve kanton düzeyinde çeşitli mahkemeler.

Aynı zamanda belediyeler de bir yasama gücüne (Belediye Meclisi ve Parlamento (Gemeindeversammlung, Parlament), bir yürütme gücüne (Belediye Konseyi veya Belediye Meclisi, Stadtrat, Gemeinderat) sahiptir. Federal düzeyde yasama erki iki meclisten oluşur: Ulusal Meclis ve kantonal Konsey (National- und Ständerat). Ulusal Hükümet (7 üye) Federal Konsey (Bundesrat) olarak adlandırılır. Ulusal düzeyde de çeşitli mahkemeler vardır. En yüksek organ olan Federal Mahkemeye kanton mahkemelerinin kararları temyiz edilebilir.

Demokratik Haklar

İsviçre vatandaşları seçme ve seçilme hakkına sahiptir. Halk; belediye, kanton ve federal düzeyde siyasi organları seçme hakkına sahip olup seçimde de aday olabilir. Ayrıca vatandaşlar belediye, kanton ve federal düzeyde politik konular üzerine referandum yoluyla karar verebilir (doğrudan demokrasi). Vatandaşlar halk inisiyatifi ile kendi taleplerini de oylamaya sunabilir. Aargau kantonunda yaşayan yabancıların seçme ve seçilme hakkı yoktur. Ancak, yabancılar politik taleplerini yetkililere dilekçelerle yöneltebilir.

Temel Haklar

İsviçre'de en yüksek temel hukuki ilkeler, İsviçre Federal Anayasası'nda (Bundesverfassung) yazılıdır. Federal Anayasanın önemli bir parçası olan temel haklar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (EMRK) normlarına dayanır. Bu haklar, insani varoluşu (örneğin yaşam hakkı, acil durumlarda yardım hakkı) güvence altına alarak, bireyleri tek tek devlet gücüne ya da grupları çoğunluğa karşı korur. Bu haklar bireylerin köken, ırk, din, cinsiyet ya da cinsel yönelimlerinden dolayı ayrımcılığa uğramamasını güvence altına alır. Aargau kantonunda ırk ayrımcılığına maruz kalanlar ücretsiz olarak destek ve danışmanlık hizmeti alır. İsviçre'de din, ifade ve basın özgürlüğü vardır.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.marhaban-aargau.ch/tr/aargau-kantonu/politik-sistem

Din

İsviçre geleneksel bir Hristiyanlık ülkesidir. Ancak günümüzde İsviçre'de birçok farklı dini topluluk üyeleri de yaşamaktadır. Burada inanç özgürlüğü güvence altına alınmış olup kamu okulları da dini bakımdan tarafsızdır.

Din ve Devlet

İsviçre geleneksel olarak Hristiyanlık dininin etkisindedir. Din ve devlet arasındaki ilişkiyi belirlemek kantonların sorumluluğundadır. Almanca konuşulan birçok kantonda olduğu gibi Aargau kantonunda da, Hristiyan topluluklarının mekanları kamu kurumları (kamu kiliseleri, Landeskirchen) olarak kabul edilmektedir. Bu devletin onlara belli haklar verdiği anlamına gelir. Somut olarak örneğin, kiliseler üyelerinden vergi toplayabilir. Kanton Aargau'da, Roma Katolik , Protestan ve Katolik kiliseleri kamu kiliseleridir.

Kanton Aargau'da Dini Topluluklar

Aargau kantonunda kamusal ve hukuki olarak tanınan dini toplulukların (kamu kiliseleri) yanında farklı inançlara mensup çok sayıda dini topluluk da bulunmaktadır. Aargau'luların çoğunluğu Hristiyanlığın bir mezhebine mensuptur. Ama son yıllarda burada yaşayan Müslümanların sayısında da artış olmuştur. Burada ikamet edenlerin neredeyse beşte biri herhangi bir inanca ait olmadığını beyan etmektedir.

İnanç Özgürlüğü

İsviçre anayasası inanç özgürlüğünü güvence altına almıştır. Herkes kendi dini inancını yaşayıp bunu ifade etme ve yayma hakkına sahiptir. Hiç kimse dini bir topluluğa ya da dini faaliyetlere katılmaya zorlanamaz. Kişiler dini tören ve kutlamalar için bir araya gelebilir. Hiç kimse inanç veya dininden ötürü ayrımcılığa uğrayamaz.

Din ve Okul

Zorunlu eğitim, inanç bakımından tarafsızdır. Bu, okulda dini konuların yerinin olmadığı anlamına gelmez. Din dersinin iki türü arasında ayrım yapılır: kamu kiliselerinin mezhepsel din dersi ve "ahlak ve dinler" adında okul din dersi. Bu derste bütün insanları ilgilendiren din ve ahlak konuları görülür. Bu ilkokulda ve ortaokulun 1. sınıfında zorunlu bir derstir. Kiliselerin sunduğu mezhepsel din dersine katılım gönüllülük esasına dayanır. Diğer dinlere mensup çocuklar için dini topluluklar okul dışında kısmen din dersi imkanı sağlar.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.marhaban-aargau.ch/tr/aargau-kantonu/din

Boş Zamanların Değerlendirilmesi

Aargau Kantonunda boş zaman geçirmek için birçok çekici fırsat bulunur. Özellikle dernekler bu konuda büyük bir önem arz eder. Bu gibi yerler, diğer insanlarla tanışma olanağı sağlar.

Dernekler

Kanton Aargau'da ikamet edenlerin birçoğu bir derneğe (Verein) üyedir. Çok çeşitli ilgi alanları için dernekler mevcuttur. Aynı zamanda küçük belediyelerde de spor, kültür vb. dernekleri bulunur. Bu dernekler başka insanlarla iletişime geçmek için iyi bir fırsat sunarlar. Derneklerin çoğu herkese açıktır. Derneklerle ilgili daha geniş bilgiler belediyelerin internet sayfasında bulunabilir.

Gençler için Olanaklar

Kanton Aargau'da boş zamanı değerlendirmek ve yaşlılarını tanımak için gençlere özel bir çok imkan sunulur. Birçok belediyede buluşma noktaları ve boş zamanı değerlendirmek için çeşitli imkan vardır. Buralarda gençlere eşlik edilir, kendileri fikirler geliştirip, projeler hayata geçirebilir (Jugendarbeit). Bu imkanlar normalde ücretsizdir. Gençlik birlikleri, gençlerin yaşlılarıyla birlikte aktivitelere katılmaları ve doğada sportif faaliyetler yapma olanağı sunar. Bu olanakları dernekler, belediyeler ya da kiliseler sunar. Bu imkanlar bütün gençlerin kullanımına açıktır. İkamet edilen belediyeler bu konu hakkındaki diğer bilgileri verir.

Geziler ve Kültür

Aargau Kantonu çok sayıda gezilecek yer ve zengin bir kültürel faaliyet imkanı sunar. Burası birçok eski şehir, kale, nehir, göl ve ılıcayla ünlüdür. Ayrıca birçok güzel yürüyüş ve bisiklet turu imkanı vardır. Müzeler, çeşitli konularda sergi düzenler. Aargau Sanat Müzesi ve Lenzburg'taki Stapferhaus İsviçre genelinde ünlüdür. Aargau Turizm (Aargau Tourismus) gezi seçenekleri ve etkinlikler hakkında bilgi verir. Güncel kültürel etkinlikler hakkında bilgiler yerel gazetelerde de bulunabilir.

Gönüllü Çalışma

Gönüllü çalışma (Freiwilligenarbeit) insanlara ve çevreye sosyal bir katkıdır ve maddi bir karşılığı yoktur. Birçok hizmet İsviçre'de geleneksel olarak gönüllüler tarafından yürütülür. Bu işlerin çoğu derneklerde yapılır. Yani; spor, kültür, sosyal konular, eğitim, hayvan hakları ve çevreyi koruma, sağlık ve diğer alanlar için derneklerde görev alınabilir. Gönüllü çalışma ve iş fırsatları hakkında gereken bilgileri; gönüllü çalışma için uzmanlık bürosu Benevol, Caritas Aargau veya Aargau İsviçre Kızıl Haç'ı (SRK) verir.

Spor / Kültür / Eēitim

Kulturlegi kartıyla dar gelirli olan kişilere spor, kültür ve eēitim etkinliklerinde indirim yapılır. Bu kart iēin Caritas' a başvuru yapılabilir. Caritas bu konuda bilgi verir ve Kulturlegi hakkının olup olmadığını inceler.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.marhaban-aargau.ch/tr/aargau-kantonu/bo-zamanlarn-deerlendirilm